

ného místa zákona, tiskovou opravu dovolujícího a obsahuje stručný požadavek za uveřejnění opravy, a pokud pak na konci žadatel ke svému jménu připojil datum. Tato stylistická formulace opravy přimyká se věcně úplně k náležitostem v druhé větě odst. 4 § 11 vyžadovaným, a nebyl proto odpovědný redaktor oprávněn, odepřít její uveřejnění.

Pro správnost tohoto stanoviska mluví ostatně i celá intence zákona. Uváží-li se totiž, že zpráva ústavně-právního výboru — tisk 1.085 — v příčině předpisu věty druhé odst. 1 § 11 zdůrazňuje, že zákon omezuje sice opravu co do obsahu, nikoli však co do formy vylíčení skutečností v ní obsažených; a že zákon v příčině vlastního obsahu opravy připouští ve 4. odst. § 14 úpravu textu soudem (za souhlasu žadatelova); — nebyl by zajisté na místě úzký výklad ryze formálních předpisů druhé věty odst. 4 § 11 cit. zák.

Jelikož pak v usneseních obou stolic není uvedeno, že tisková oprava svým obsahem neodpovídá předpisu § 11, odst. 1, věta druhá cit. zák., a nebylo ani jinak ve smyslu § 13 téhož zák. důvodu k odepření jejího uveřejnění, byly zde zákonné podmínky, aby bylo ve smyslu § 14, odst. 3 cit. zák. odpovědnému redaktoru na žadatelův návrh uloženo, aby ji ve lhůtě § 12, odst. 2 zák. uveřejnil a aby mu byla též uložena povinnost nahraditi útraty řízení.

Čís. 5653.

Vkladní knížky vydané spořitelny podle zákona čís. 302/1920 Sb. z. a n. nejsou veřejnými listinami po rozumu § 292 c. ř. s.

V pouhém zfalšování takové vkladní knížky bez úmyslu poškozo-
vacího nelze spatřovati skutkovou podstatu podvodu.

Přestupek podvodu a přestupek podle § 320, lit. f) tr. zák. mohou se sbíhati jen věcně.

(Rozh. ze dne 30. června 1936, Zm I 700/36.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmatečné stížnosti generální prokuratury k zachování zákona do rozsudku okresního soudu trestního v Praze ze dne 10. července 1935, jímž byla obžalovaná uznána vinnou přestupky podle §§ 197, 461 a 320 f) tr. z., takto právem: Rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 10. července 1935, č. j. T X 995/35-4 byl porušen zákon v ustanoveních §§ 197, 461 a 320 f) tr. z.; rozsudek ten se zrušuje jako zmatečný a obžalovaná se zprošťuje podle § 259, č. 2 tr. ř. obžaloby.

Důvody :

Rozsudkem okresního soudu trestního v Praze z 10. července 1935 byla uznána F. B. vinnou přestupky podle §§ 197, 461 a 320 f) tr. z. spáchanými tím, že 1. dne 2. ledna 1935 v P. uvedla listivým jednáním a předstíráním Městskou spořitelnu v omyl, jímž měl tento ústav utrpěti na svém majetku škodu 2.000 Kč nepřevyšující a 2. téhož dne napodo-

bila veřejnou listinu bez úmyslu podvodného. Obžalovaná byla odsouzena podle § 460 tr. z. a trest byl dne 19. září 1935 vykonán. Podle záznamů důvodů rozsudku spočívá odsuzující výrok na doznání obžalované.

Zápis o hlavním přelíčení obsahuje o výsledku obžalované záznam: »Jsem vinna. Doznávám trestný čin za vinu mně kladený v celém rozsahu trestního oznámení«. V průvodním řízení bylo podle protokolu přečteno trestní oznámení a »obsah spisů«. Mimo uvedené trestní oznámení byla ve spisech založena spořitelní knížka jako věc doličná a výpis z rejstříku trestů.

Z trestního oznámení, jehož obsah obžalovaná podle protokolu o hlavním přelíčení doznala a o něž se tedy opírá odsuzující rozsudek, podává se tento děj:

F. B. si vložila do Městské spořitelny, pobočky v B., dne 2. ledna 1935 částku 147 Kč a byla jí vydána na tuto částku spořitelní knížka uvedeného ústavu. Vklad byl vázán na heslo »Bráník«. Hned téhož dne zfalšovala vkladní knížku tak, že přepsala zápis vkladu na 647 Kč tím způsobem, že na str. 4 knížky přepsala číslici 1 v částce 147 Kč na 6 a dále vytrhla následující list spořitelní knížky, kde na str. 5 byla vepsána složená částka slovy a vlastní rukou napsala na str. 7, jdoucí nyní za stranou 4, slova šest set čtyřicet sedm Kč a napodobila podpis úředníka spořitelny u tohoto zápisu. Knížku odevzdala začátkem ledna svému milenci Z. N., při čemž mu udala, že peníze jsou vloženy na heslo »Ahoj«. Jmenovaný knížku neprohlížel a měl ji uschovanou doma až do 15. dubna 1935, kdy požádal svého bratra J. N., aby mu vyzvedl 80 Kč. J. N. předložil knížku dne 17. dubna 1935 k výplatě částky právě uvedené a udal ve spořitelně heslo »Ahoj«, jak mu je sdělil jeho bratr. Ježto se heslo neshodovalo a shledáno bylo, že knížka je zfalšována, peníze nebyly N. vyplaceny a N. byl zadržen a zjištěn. Podle šetření četnictva nevěděli ani Z. N., ani jeho bratr J. N. o zfalšování knížky a použili jí v dobré víře, neboť obžalovaná, odevzdávajíc knížku Z. N., řekla mu, že si uložila 647 Kč. B. doznala četnictvu uvedené skutečnosti a zfalšování knížky omlouvala tím, že chtěla oklamati Z. N., jenž ji vybízel, aby šetřila na zakoupení motocyklu, že našetřila už přes 600 Kč. Dále udala, že úmyslně sdělila N. nesprávné heslo, aby nemohl peníze vybrati a utratiti.

Tímto rozsudkem byl porušen zákon jak v ustanovení §§ 461, 197 tr. z., tak i v ustanovení § 320 f) tr. z.

Listinou, v jejímž porušení (nikoliv napodobení) shledal okresní soud přestupek podle § 320 f) tr. z., může býti podle obsahu spisů jediné zmíněná spořitelní knížka. Pro pojem veřejné listiny platí, ježto trestní zákon neobsahuje vlastního vymezení tohoto pojmu, ustanovení §§ 292 a 293 c. ř. s., podle nichž jsou veřejnými listinami listiny, které byly zřízeny ve formě předepsané některým veřejným úřadem v mezích jeho úředního oprávnění nebo osobou veřejnou vírou nadanou v oboru působnosti jí příkázaném (§ 292 c. ř. s.), případně listiny, které jsou zvláštními zákonnými předpisy prohlášeny za listiny veřejné (§ 293 c. ř. s.). Povahou veřejné listiny nebyla spořitelní knížka propůjčena ani zákonem ze 14. dubna 1920, č. 302 Sb. z. a n., jenž upravuje právní

poměry spořitelny, ani jiným zákonem. Spořitelny jsou ve smyslu § 1 cit. zák. sice samostatnými veřejnými peněžními ústavy, jež provozují pod státním dohledem obchodní úvěry, nikoli však veřejnými úřady, takže listiny jimi vydané, zejména také spořitelní knížky, nemají vlastností listin veřejných podle § 292 c. ř. s.

Je proto spořitelní knížka, o kterou jde, listinou soukromou. Použil tudíž okresní soud trestní nesprávně zákona v ustanovení § 320 f) tr. z., když, vycházející z mylného náhledu, že spořitelní knížka je veřejnou listinou, uznal obžalovanou vinnou přestupkem podle § 320 f) tr. z., jehož pojmovým znakem je zfalšování veřejné listiny, takže ustanovení toto se na soukromé listiny nevztahuje.

Skutečnosti obžalovanou doznané však neopodstatňují ani skutkovou podstatu přestupku podle §§ 197, 461 tr. z.

Podvodu se dopouští podle § 197 tr. z., kdo listivým jednáním a předstíráním (tedy pozitivní činností) uvede jinou osobu v omyl v úmyslu poškodit ji nebo někoho jiného na jeho majetku nebo právech. Veškerých náležitostí uvedených v § 197 tr. z. vyžaduje i skutková podstata přestupku podle §§ 197, 461 tr. z., neboť přestupkem podvodu je jakékoliv podvodné (t. j. v §§ 197, 199, 201 tr. z. naznačené) jednání, nenabývá-li povahy zločinu podle okolností uvedených v §§ 199, 200 tr. z. Také činnosti uvedené v § 201 tr. z., zejména napodobení nebo zfalšování soukromé listiny — a pouze o zfalšování může jít v souzeném případě, neboť byl změněn obsah listiny právě — jsou trestné jediné, byly-li provázeny zmíněným zlým úmyslem. Bez poškozovacího úmyslu je zfalšování soukromé listiny, i když jí bylo použito v úmyslu jiného oklamání a třeba se oklamání podařilo, beztrestné. Podvod listinný (§ 201, stejně jako § 199 d) tr. z.) je dokonán teprve použitím padělku (v úmyslu poškozovacím) za účelem oklamání, na skutečném oklamání (uvedení v omyl) však nesejde. Dokud nebylo padělku použito, mohlo by jít pouze o pokus podvodu.

Podle výroku rozsudku dopustila se obžalovaná (dokonaného) podvodu, kterým uvedla v omyl Městskou spořitelnu, zamýšlejíc jí způsobiti škodu menší než 2.000 Kč, dne 2. ledna 1935. Z doznání obžalované, o které se opírá tento výrok, vychází, že dne 2. ledna 1935 obžalovaná pouze vložila peníze do uvedeného peněžního ústavu, při čemž žádné podvodné jednání nepředsevzala, a pak spořitelní knížku zfalšovala. Vychází-li tudíž odsuzující výrok z okolností doznaných obžalovanou, a tato doznala, že knížky spořitelny dne 2. ledna 1935 nepoužila ani sama, ani prostřednictvím jiného za účelem oklamání Městské spořitelny, spatřuje patrně okresní soud již v pouhém zfalšování listiny dokonáný podvod, kterýžto náhled, jak dovozeno, je právně mylný. Mimo to podřaduje rozsudek touž činnost — jiné listivé předstírání nebo jednání obžalovaná nedoznala a podle spisů nepřichází v úvahu — též pod ustanovení § 320 f) tr. z., a to rovněž mylně. Skutkové podstaty obou přestupků, o něž jde, se pojmově navzájem vylučují, neboť první vyžaduje úmyslu poškodit, druhá přichází v úvahu, jen když úmysl tento je vyloučen, takže oba přestupky se mohou sbíhati jen věcně.

Leč i když se přihlédne k další skutečnosti z trestního oznámení vyplývající, že totiž dne 17. dubna 1935 bylo spořitelní knížky použito za

účelem výplaty vkladu, není ani pak u obžalované naplněna skutková podstata podvodu vůbec, tím méně podvodu dokonaného. B. nepředložila knížku k výplatě sama, nýbrž tuto činnost vykonal J. N., jako posel Z. N., jemuž knížku po jejím zfalšování odevzdala — ať už darovala či svěřila — obžalovaná. Za toto použití knížky jinou osobou mohla by býti obžalovaná činěna trestně zodpovědnou jako pachatelka jen za předpokladu, že buď použila Z. N., po případě J. N. jako nástroje své vůle směřující k vylákání peněz na Městské spořitelně pomocí zfalšované knížky a tím k poškození spořitelny nebo že byla s ním dohodnuta o zfalšování a použití jí zfalšované listiny a oba jednali ve společném úmyslu jako spolupachatelé.

Předpoklad právě uvedený, bez něhož schází na straně obžalované již objektivní pojmový znak podvodu, totiž lstivé jednání za účelem oklamání Městské spořitelny, tedy pozitivní činnost pachatelská, z doznání obžalované neplyne, neboť obžalovaná nedoznala, že Z. N. předložil prostřednictvím svého bratra knížku k výplatě peněz z podnětu obžalované, nevěda o jejím zfalšování a jednáje sám bezelstně nebo dokonce jsa do zfalšování knížky zasvěcen a veden společným zlým úmyslem poškoditi spořitelnu na jejím majetku. Pro úsudek na jakoukoli účast obžalované na předložení knížky dne 17. dubna 1935, a tím pro souvislost mezi doznáním zfalšováním knížky a jejím použitím, ať účast činnou či pouze intelektuální, není ve spisech opory vůbec. Není proto ani po objektivní stránce ospravedlněn závěr na pachatelství obžalované ve směru dokonaného přestupku podvodu podle §§ 197, 461 tr. z. Tím méně je pak opodstatněna doznáním obžalované skutková podstata podvodu po stránce subjektivní.

Obžalovaná nedoznala, že zfalšovala spořitelní knížku v úmyslu poškoditi někoho, zvláště Městskou spořitelnu, na majetku nebo právu. Doznala pouze úmysl oklamati Z. N., totiž pochlubiti se mu, že našetřila větší částku peněz. Úmysl oklamati jiného není totožný s úmyslem poškozovacím a nestačí proto k naplnění skutkové podstaty podvodu. Naopak vychází z doznání obžalované, potvrzeného skutečností četnictvem objektivně vyšetřenou, že N. udal ve spořitelně skutečně nepravé heslo, že sdělila N-ovi úmyslně nesprávné heslo, na které vklad byl vázán, aby nemohl peníze vybrati, kterážto okolnost svědčí o tom, že nebylo jí zamýšleno způsobení škody Městské spořitelně a že použití knížky dne 17. dubna 1935, při němž ostatně žádána byla výplata jen částky 80 Kč ze skutečně vložené částky 147 Kč, nestalo se z jejího podnětu, že tedy knížku zfalšovala bez úmyslu podvodného. Z okolností doznaných obžalovanou, o něž jest odsuzující výrok opřen, neplyne vůbec skutková podstata přestupku podle §§ 197, 461 tr. z., tím méně pak přestupku podle § 320 f) tr. z. a spočívá proto odsuzující výrok na nesprávném použití ustanovení §§ 197, 461 a § 320 f) tr. z.

Čís. 5654.

Zločin podvodu podľa § 50 tr. nov. a § 381, čís. 2 tr. zák., žiadal a prijímal-li štátny obvodný lekár od strán protiprávne odmeny za prehliadky mrtvol a za povolenie pohrebu pred uplynutím pohrebnej lehoty.

(Rozh. zo dňa 1. júla 1936, Zm III 178/36.)